TÝDENÍK ŠKOLSTVÍ
29 30. ZÁŘÍ 2015 XXIII. ROČNÍK

V tomto čísle najdete

Učitel povinně osm hodin ve škole? 3
Dotované mléko ani ovoce zdarma zdravé návyky nevytvoří 5
Cesta kolem světa učí toleranci 7

FOTO: Alena TUČÍMOVÁ

Krátce

28. září

Státní svátek České republiky – Den české státnosti.

29. září

Kateřina Valachová, ministryně školství, pokračuje ve svých výjezdech do krajů. Tentokrát navštívila Plzeňský kraj. Hned 2. října bude v Českých Budějovicích. Jejím cílem je hovořit přímo v regionech s odborníky o jejich zkušenostech a potřebách v oblasti vzdělávání.

2. října

Členové republikového výboru profesní sekce středních škol budou diskutovat o připravovaných změnách v regionálním školství.

Povinná desetiletá školní docházka již za dva roky

Ministerstvo školství připravilo návrh novely školského zákona, která upravuje zavedení povinného roku předškolního vzdělávání, nárok na místo v mateřské škole pro čtyřleté děti, systém přijímacího řízení na střední školy s maturitou a zavedení třech povinných zkoušek společné části maturity. Novelou se navíc zřizuje Národní rada pro vzdělávání.

Vládou schválená novela školského zákona zavádí povinný rok předškolního vzdělávání před zahájením povinné školní docházky, a to od školního roku 2017/2018. „Povinný předškolní rok bude ve veřejných předškolních zařízeních bezplatný a bude možné jej plnit podle možností a potřeb dětí – buď v mateřské škole zapsané ve školském rejstříku, nebo případně za určitých podmínek individuálně," upřesnila záměr ministryně školství Kateřina Valachová. Děti mladší pěti let také budou mít nárok na místo v mateřské škole, a to konkrétně od školního roku 2017/2018 pro čtyřleté děti a od následujícího školního roku pro děti tříleté.

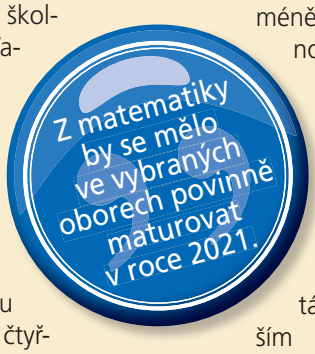

V rámci přijímacího řízení do oborů středního vzdělávání s maturitní zkouškou novela zavádí jednotnou přijímací zkoušku z českého jazyka a literatury a z matematiky, a to s výjimkou oborů vzdělání s talentovou zkouškou. Tato přijímací zkouška se bude podílet na hodnocení uchazeče nejméně jednou polovinou. I nadále však ředitel školy bude moci zohlednit i jiná kritéria. Žák bude mít dva pokusy a do hodnocení se bude započítávat pokus s lepším výsledkem. Tato pravidla by měla platit poprvé ve školním roce 2016/2017.

V oblasti maturitní zkoušky řeší novelizovaný školský zákon zavedení tří povinných zkoušek společné části maturity, a to z českého jazyka a literatury, z cizího jazyka a z matematiky. Vláda následně stanoví nařízením, pro které obory bude matematika povinným zkušebním předmětem, přičemž platí, že studenti musí mít v průběhu studia vždy zajištěn dostatečný počet hodin výuky matematiky. Povinnost konat tři povinné zkoušky bude pro vybrané obory vzdělání platit poprvé ve školním roce 2020/2021. Zároveň se sjednotí systém hodnocení maturitních písemných prací z českého a cizího jazyka, posuzovat je budou anonymní externí hodnotitelé poprvé od školního roku 2016/2017.

mšmt

„Nesmyslná bádání jsou příbuzná s netušenými objevy." **P. Valéry**

Zápisník

Testování zdarma

Dům zahraniční spolupráce v rámci kampaně eSkills for Jobs 2015–2016 nabízí všem školám i široké veřejnosti možnost prověřit si počítačové dovednosti prostřednictvím IT Fitness testu. Testování probíhá pod záštitou ministerstva školství a bude ukončeno 31. prosince 2015. Účast je zdarma. Více na www.itfitness.cz. **jn**

Další vzdělávání

Portál www.koopolis.cz, který ulehčí vyhledávání a sdílení informací v oblasti dalšího vzdělávání, spustil Fond dalšího vzdělávání. Jeho cílem je umožnit

lidem, kteří již jsou na trhu práce, prohloubit si stávající odbornost anebo změnit kvalifikaci na jiný obor. **ap**

Inkubátor

Mladé týmy a firmy, které podnikají nebo chtějí začít podnikat v kreativním průmyslu, v oděvním nebo produktovém designu, uměleckém řemesle, v animaci, šperkařství či v grafických odvětvích, se mohou v Plzni přihlásit do speciálního vzdělávacího programu. Ve městě začal totiž fungovat kreativní inkubátor. **čtk**

Podpora studentů

Skupina MOL přijala 200 talentovaných absolventů do svého programu GROWWW. Celkem bylo v rámci tohoto programu přijato 1 770 absolventů, 83 % z nich ve společnosti stále pracuje. Programem GROWWW usiluje Skupina MOL o rozvoj a udržení talentovaných absolventů pro své obchodní potřeby. **zm**

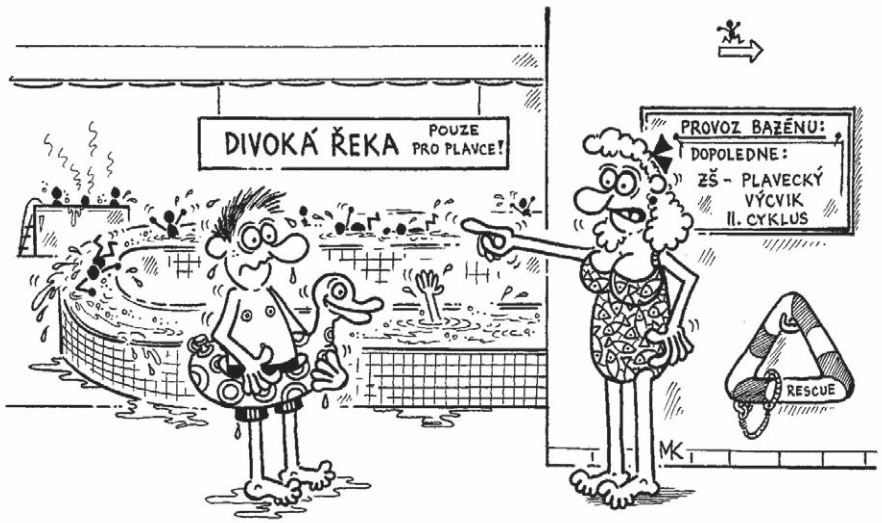

KRESBA: Milan KOCMÁNEK

„To mě nezajímá, Vonásku, že ses loni nenaučil plavat. Letos už jsi zařazen do hlavního proudu!“

Společné vzdělávání Brusel podporuje

Ministryně školství Kateřina Valachová v Bruselu seznámila eurokomisařku Věru Jourovou s plány na lepší integraci a inkluzi sociálně či jinak znevýhodněných dětí. Záměrem ministerstva je, aby byly děti vzdělávané společně všude tam, kde to je v jejich nejlepším zájmu.

K uvedenému směřuje i poslední novela školského zákona, která s účinností od 1. září 2016 garantuje právo dítěte na tzv. podpůrná opatření, která mu mají pomoci překonávat jeho znevýhodnění. Dojde také k zrušení přílohy rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, čímž MŠMT uvede výuku do souladu s platným právním řádem. Prováděcí vyhláška k zákonu pak bude řešit konkrétní výčet a účel podpůrných opatření a jejich členění do stupňů, pravidla pro jejich použití školou a školským zařízením a postup při jejich poskytování. Vyhláška bude rovněž obsahovat úpravu vzdělávání mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů.

Evropská komise bude monitorovat i další plány a opatření české vlády. Ministerstvo školství připraví do konce tohoto roku také stanovisko k prováděcí vyhlášce novely školského zákona, s komisí bude proto nadále intenzivně komunikovat.

mšmt

Přípravy na možný příchod dětí uprchlíků do škol

Ministerstvo školství chystá konkrétní kroky, aby bylo připraveno reagovat na případný příchod většího počtu dětí uprchlíků do českých škol. Podle Kateřiny Valachové, ministryně školství, by to systémově nebyla nová situace, děti cizinců už v Česku do škol běžně chodí. Přesto je podle ní nutné připravit se třeba na příchod dětí ze zemí či kultur, na které zatím nejsou učitelé zvyklí a běžně připravení.

K. Valachová uvedla, že jedním z očekávaných problémů v souvislosti s dětmi uprchlíků může být potřeba tlumočení. V této otázce je prý v kontaktu s českými vysokými školami, které také nabídly koordinovanou pomoc ministerstvu vnitra. **čtk**

Znalosti třeťáků jsou obdobné jako v roce 2010

Výsledky žáků třetích tříd základních škol byly v češtině, matematice i prvouce obdobné jako v roce 2010, ukázaly letošní testy Kalibro. Nezhoršily se navzdory tomu, že podle ředitelů škol se v posledních pěti letech objevila řada faktorů s negativním vlivem na výuku, například nárůst počtu dětí s poruchami učení nebo chování a žáků se zdravotním postižením.

Zatímco celkově byly výsledky stabilní, v rámci jednotlivých škol se někdy lišily poměrně výrazně. Autoři průzkumu se zaměřili především na školy, které zaznamenaly zlepšení úspěšnosti alespoň o pět procentních bodů. Jde o školy, které se ve zvýšené míře účastní různých projektů a spolupracují s okolím.

Ubylo v nich učitelů bez kvalifikace a naopak přibylo asistentů pedagoga. „Máme pracovní teorii, že právě asistenti pedagoga mohou mít pozitivní dopad na průběh výuky v celé třídě,“ řekl ředitel společnosti David Souček.

čtk

Osm hodin povinně ve škole? Kvalitu učitele to nezlepší

FOTO: Alena TUČÍMOVÁ

Učitel není úředník. Je jen na ředitelích, aby zajistili větší angažovanost těch, kteří nedávají škole to, co její jest.

VÁCLAV MERTIN

V minulém čísle jsme zveřejnili vyjádření ministerstva školství, právníka Víta Berky a dětského psychologa Václava Mertina na problematiku pracovní doby pedagogů. Dnes přinášíme reakce těch, kteří o pracovní době svých učitelů rozhodují, tedy ředitelů škol.

Helmut HARZER

Ostrov

Nařídit pevnou pracovní dobu pedagogům je podle mých zkušeností spíš výrazem zoufalství než manažerských schopností vedoucího pracovníka. Sám vedu školu už dvacet let, ale takové opatření jsem k posílení vlastní autority nikdy nepotřeboval.

Alfred TELLER

Vinoř

Úkolem učitele je dobře učit, a ne sedět ve sborovně. Jestli se připravuje na hodiny doma, nebo ve škole, je jeho věc. Mojí zase povinnost dohlédnout, aby odváděl kvalitní práci.

František HODNÝ

Opava

V okrese Opava je nařízení o přítomnosti na pracovišti po celou dobu nebo významnou část pracovní doby spíše výjimečné. Většina ředitelů si je vědoma, že tímto opatřením kreativitu a pracovní nasazení spíše utlumí. Jako učitelé na plný úvazek mají v paměti útlum, který se učitele zmocňuje po pěti poctivě odučených hodinách, kde si nasazení kantora nezadá s výstupem herce před vnímavým publikem. K tomu je ještě nutné přičíst řešení běžných třídních a dalších organizačních záležitostí, dozor a dohled nad žáky atd.

Osobně jsem po skončení výuky volil mechanickou činnost typu opravování, přinutit se k opravdu tvořivé práci na přípravě dalšího dne se mi podařilo bez určité doby na relaxaci málokdy. Z tohoto důvodu nejsem ani pro snižování úvazků ředitelům, neměli bychom ztratit schopnost vžít se do rozpoložení učitele, když se vypotácí z poslední vyučovací hodiny.

Na druhé straně jsem pochopil i zdůvodnění kolegy, se kterým jsem, na základě dotazu učitelů na pevně stanovenou pracovní dobu, vedl rozhovor. Prostě už nebyl ochotný poslouchat nářky nad novým rozvrhem, jako proč mám v pátek vždycky šestou hodinu a ve středu mám tři okna.

Kdo pracoval v podnikatelské sféře, ví, že od určité úrovně skutečná pracovní doba tu osmihodinovou běžně překračuje a podobné fňukání pak může vyvolat ne zcela adekvátní reakci, na kterou má ovšem ředitel školy nezadatelné právo. Bohužel, ke škodě obou stran.

Máme zaměřeno na...

Karel PAVLÍK

Mikulov

Zdůvodnění tohoto kroku – pevná pracovní doba učitele – ze strany ředitele mi není jasné. Osobně bych si vydat takové nařízení v dnešní době plné žalob rozmyslel.

Miloš NOVOTNÝ

Nemyčeves

Pokud je osm a půl hodiny všechen čas, který je přímé i nepřímé vyučovací povinnosti denně věnován, a nic se nedělá doma, tak je to logické. Moje manželka pracuje v továrně a také tam musí být tuto dobu.

Rozumím ale učitelům, kteří se ještě doma dále na vyučování připravují a jejich pracovní doba je pak denně daleko delší. Ale také rozumím ředitelům, kterým je učiteli vypravováno, jak se doma připravují, a v hodinách to není vůbec znát. Tak chtějí mít jistotu, že se učitel opravdu věnuje své práci osm hodin denně.

Pracovní doba pedagogů je stále, jak je vidět, oříškem. Ředitelé škol většinou nechávají na rozhodnutí učitele, kde se bude na výuku připravovat, zda ve škole, v knihovně, doma nebo někde jinde. Najdou se ale i tací, kteří z nejrůznějších důvodů striktně požadují setrvávat ve škole jimi určenou dobu. Proč a co je k tomu vede, nevíme. Rádi zveřejníme i jejich názory.

Olga ŠEDIVÁ

Školské odbory: informace, fakta, argumenty

Téma společného vzdělávání není ze strany odborů opomíjeno

Chtěl bych se vyjádřit ke článkům v médiích ohledně rušení speciálních škol.

V tiskové zprávě ministerstvo školství uvádí: „Záměrem ministerstva je, aby byly děti vzdělávané společně všude tam, kde to je v jejich nejlepším zájmu. Společné vzdělávání v žádném případě neznamená jakékoliv rušení škol. Poslední novela školského zákona, která s účinností od 1. září 2016 garantuje právo dětí na tzv. podpůrná opatření, pomůže překonávat jejich znevýhodnění. Současně dojde ke zrušení přílohy rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, čímž MŠMT uvede výuku do souladu s platným právním řádem.

Ve všech běžných základních školách se tak bude vzdělávat podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, podle individuálního vzdělávacího plánu se budou žáci učit na základě doporučení poradenského zařízení.

Prováděcí vyhláška k zákonu pak bude řešit konkrétní výčet a účel podpůrných opatření a jejich členění do stupňů, pravidla pro jejich použití školou a školským zařízením a postup při jejich poskytování.“

Chtěl bych Vás ubezpečit, že téma společného vzdělávání není ze strany odborů opomíjeno. Pracovní verzi novely vyhlášky dle § 19 (vs. § 16) školského zákona a upravený rámcový vzdělávací program se zrušenou přílohou LMP jsme zaslali k připomínkování 1. 9. 2015. Vaše připomínky jsme uplatnili. Dosud neproběhlo jejich vypořádání, ale víme, že návrhy, které odešly evropské komisařce V. Jourové do Bruselu, reflektovaly i naše připomínky.

Ministerstvo předpokládá, že v první polovině října proběhne řádné připomínkové řízení k návrhu vyhlášky a souvisejících dokumentů. Se zástupci MŠMT máme dohodnuto, že v rámci profesní sekce základních škol operativně uspořádáme odborný seminář, abychom zajistili reprezentativní názor učitelů z praxe a dokázali vůči MŠMT naše argumenty obhájit.

František DOBŠÍK
předseda ČMOS PŠ

Výše odměn v kolektivní smlouvě?

Je přípustné, aby výše odměn za práci na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr byla závazně stanovena v kolektivní smlouvě nebo ve vnitřním předpisu zaměstnavatele?

Odměnu za práci z výše uvedených dohod uvádí zákoník práce jako specifickou formu odměňování závislé práce, odlišné od mzdy a platu. Pro stanovení odměny za práci z těchto dohod platí § 138 zákoníku práce, kde je uvedeno:

„Výše odměny z dohody a podmínky pro její poskytování se sjednávají v dohodě o provedení práce nebo v dohodě o pracovní činnosti.“ Pokud by tato náležitost dohody (vedle jiných podstatných obsahových náležitostí stanovených zákoníkem práce) nebyla v dohodě sjednána, byla by dohoda neplatná. Ustanovení kolektivní smlouvy nebo vnitřního předpisu zaměstnavatele nemůže nahradit obsah smlouvy, protože by takový postup znamenal vyloučení principu smluvní volnosti smluvních stran. Výlučnou formou pro naplnění této smluvní volnosti jsou výše uvedené dohody.

Vít BERKA

Je možné jednostranně odstoupit od smlouvy?

Zajímalo nás, jak zákoník práce upravuje možnost vypovědět kolektivní smlouvu a zda je možné ji jednostranně zrušit odstoupením od ní. Odpověděl nám právník Vít Berka.

„Možnost vypovědět kolektivní smlouvu je uvedena v § 26 odst. 1 zákoníku práce. Bez ohledu na to, zda se jedná o kolektivní smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou, či určitou, může být písemně vypovězena. Písemnou výpověď je možné doručit druhé straně nejdříve po uplynutí šesti měsíců od data účinnosti kolektivní smlouvy a výpovědní doba činí nejméně šest měsíců (může být sjednána i delší) a začíná běžet prvním dnem měsíce následujícího po doručení výpovědi. Minimální doba účinnosti vypovídané kolektivní smlouvy tedy bude 13 měsíců. Přitom je možné ji vypovědět z jakéhokoliv důvodu, ale i bez udání důvodu. V § 28 odst. 3 zákoníku práce se pak stanoví: Kolektivní smlouvu není možné zrušit odstoupením jedné ze smluvních stran; sjednají-li si smluvní strany právo odstoupit od kolektivní smlouvy, nepřihlíží se k tomu.

red

Dotované mléko ani ovoce zdarma zdravé návyky nevytvoří

Program Mléko do škol už má dlouholetou tradici, jeho mladší následovník Ovoce a zelenina do škol ho zdatně dotahuje. V rámci tohoto programu dostávají školáci prvního stupně základních škol zdarma ovoce, zeleninu a výrobky z nich.

Záměrem obou programů je naučit děti správnému stravování a přiblížit jim zdravé stravovací návyky. A protože ovoce a zeleninu rozdává žákům díky tomuto programu téměř devadesát procent škol, zeptali jsme se v některých z nich, jaké výsledky tento program má.

Ředitel ZŠ a MŠ Husova v Táboře Petr Zamrzla je s oběma programy velice spokojený. „Do projektu Ovoce a zelenina do škol jsme vstoupili hned na jeho začátku, funguje u nás dobře. Před dvěma lety jsme změnili dodavatele a teď jsme naprosto bez problémů. Každý týden přivezou bedničky s produkty a učitelky na prvním stupni ovoce dětem rozdají. Od jara si k tomuto programu firmy začaly vymýšlet doprovodné akce, ale to už je podle mě zbytečné. Stejně bezproblémově u nás funguje i Mléko do škol. Dvakrát týdně paní sekretářka prodává dětem o přestávce ochucená mléka nebo jogurty, poptávka je velká. U nás navíc ještě dětem školní jídelna v rámci vedlejší činnosti nabízí zdravé svačiny. Stojí 6,50 koruny a jsou velmi žádané, kupuje si je více než polovina školáků," pochvaluje si Petr Zamrzla.

Helena Hinková, ředitelka ZŠ Nad Plovárnou v Jihlavě, která se těchto programů neúčastní, má však názor naprosto opačný: „Cílem programu Ovoce a zelenina do škol je zlepšit stravovací návyky dětí a podpořit zdravou výživu. Jsem přesvědčena, že program tento cíl neplní a jsou to neefektivně vynaložené prostředky ze státního rozpočtu. Stejný názor mám i na projekt Mléko do škol. Stačí se podívat, když mají děti ovoce k obědu, válí se nám po chodbách i všude kolem školy. Školní jídelna vaří zdravá jídla podle stanoveného spotřebního koše. Když však děti dostanou jídlo podle zásad zdravé výživy, skončí většinou v koši. Právě dnes jsme měli lososa s bramborem a skoro vše je vyhozené. Děti to ani neochutnají a dopředu hlásí, že to nechtějí."

Podobný názor má i ředitel ZŠ a MŠ Komenského v Nymburku Tomáš Danzer: „Jsem zásadně proti tomuto systému, myslím, že škola se nemá starat o dodávku ovoce dětem, už tak je na ni kladeno mnoho různých úkolů a toto je jen další administrativní zátěž. Myslím, že stát by měl politiku zdravé výživy dělat jiným způsobem a směřovat výchovu na rodinu, a ne na školy. Škola se má starat o výchovu ke zdravému životnímu stylu, ale nemá být distributorem ovoce. To je věc rodiny. My zabezpečujeme zdravou výživu ve školní jídelně, máme tady automat na mléko. Navíc mám dojem, že v programu Ovoce a zelenina do škol jde spíš o snahu firem získat další odběratele, a s tím zásadně nesouhlasím."

Přes tyto odmítavé názory další a další školy do projektu vstupují. Nově se zaregistrovala ZŠ a MŠ Beroun. Zástupkyně ředitele Eva Havelková nám sdělila, co je k tomu vedlo: „S programem jsme začali od letošního školního roku, protože jsme od dodávajících dostali lepší nabídku. Dříve bychom ovoce museli někde ve škole skladovat a učitelé by to museli hlídat. To jsme nechtěli, už tak mají dost své práce. Současná firma přiveze v přepravkách přímo napočítané ovoce podle počtu žáků ve třídách, děti si je ve třídě o přestávce rozeberou. Firma si pak převezme přepravky. Nemáme s tím žádnou práci, tak proč to žákům nedopřát. Hodnotit ale zatím program nemůžeme."

Státní podpora programu Ovoce a zelenina do škol letos stoupne o 20 milionů korun, příspěvek od Evropské unie naopak klesne o 17 milionů korun. Letošní dotace programu se tak celkově zvýší o tři miliony korun. Dotace na mléčné výrobky pro školáky letos mírně vzrostou na 60,5 milionu korun oproti loňským 59 milionům. Z toho 12 milionů korun půjde z evropských zdrojů, zbytek z českého rozpočtu.

Zlata ŠŤÁSTKOVÁ

Auditoři EU kritizují programy Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol

Evropský účetní dvůr ověřil účelnost obou programů zaměřených na výživu dětí v EU. Závěry auditu nejsou příliš povzbudivé. Kritiku si vysloužil zejména dlouholetý program Mléko do škol, jehož účelnost je velmi nízká.

Výdaje EU určené na oba programy jsou natolik skrovné, že nemohou přispět k naplnění cíle zlepšit stravovací návyky školáků. Ani u jednoho z programů není podpora přidělována na základě rozboru výživových potřeb. U programu Mléko do škol vede tato skutečnost k tomu, že se nedostává podpory těm, kteří ji nejvíce potřebují. Programy by se měly zaměřit především na regiony, členské státy nebo sociální kategorie dětí, jejichž aktuální spotřeba mléčných produktů a ovoce je nedostatečná.

Ukázalo se, že většina žáků, kteří si kupují mléčné výrobky za sníženou cenu, by si je pravděpodobně koupila i za cenu nedotovanou. Co se týče vzdělávacího cíle podporovat zdravé stravování, nezjistil audit žádný důkaz o tom, že by program Mléko do škol dlouhodobě ovlivňoval stravovací zvyklosti mladé generace.

Na programu Ovoce a zelenina do škol profitují opravdu všichni žáci, na které je podpora zaměřena, protože je distribuce produktů bezplatná. Školy už také nemusejí vybírat peníze od rodin, čímž se snižuje jejich administrativní zátěž a program se tak pro ně stává atraktivnější. Míra spolufinancování ze strany EU je oproti podpoře na mléko vyšší, takže je o program větší zájem. Zdá se, že nastavení programu je ve větším souladu se vzdělávacími cíli, než je tomu u Mléka do škol. Program je viditelnější, neboť distribuce probíhá mimo jídelny. Navíc je podpora podmíněna přijetím doprovodných vzdělávacích opatření. **sta**

Je noční dozor přímou pedagogickou prací?

Školní inspekce požaduje evidovat noční práci pedagogického pracovníka v dětském domově jako přímou pedagogickou činnost. Co je to přímá a nepřímá pedagogická práce, kde je jejich definice?

V § 2 odst. 1 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, se stanoví: „Pedagogickým pracovníkem je ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálněpedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu (dále jen „přímá pedagogická činnost“); je zaměstnancem právnické osoby, která vykonává činnost školy, nebo zaměstnancem státu nebo ředitelem školy, není-li k právnické osobě vykonávající činnost školy v pracovněprávním vztahu nebo není-li zaměstnancem státu. Pedagogickým pracovníkem je též zaměstnanec, který vykonává přímou pedagogickou činnost v zařízeních sociálních služeb.“ Jinou definici přímé pedagogické činnosti žádné další předpisy neuvádějí.

V nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě, v dílu 2.16 „Výchova a vzdělávání“ jsou u povolání asistenta pedagoga uvedeny tyto činnosti zařazené ve 4. platové třídě: „1. Přímá pedagogická činnost spočívající v pomocných výchovných pracích zaměřených na zkvalitnění společenského chování dětí a žáků nebo studentů.

2. Přímá pedagogická činnost spočívající v pomocných výchovných pracích zaměřených na vytváření základních právních, hygienických a jiných návyků.“ Tedy i tyto pomocné výchovné práce jsou výkonem přímé pedagogické činnosti. Pokud je výkon těchto pomocných výchovných prací určen na noční dobu, jde i v této době o přímou pedagogickou činnost. V praxi se totiž počítá s tím, že i v této době mohou vzniknout situace, kdy bude výkon těchto pomocných výchovných prací zapotřebí.

FOTO: Alena TUČÍMOVÁ

Vít BERKA

Poskytování náhrad

Jak upravuje zákoník práce poskytování náhrad za opotřebení předmětů pro výkon práce?

Toto právo zaměstnance upravuje § 190 zákoníku práce. Stanoví se v něm, že pokud sjedná zaměstnavatel, popřípadě vnitřním předpisem stanoví nebo individuálně písemně určí podmínky, výši a způsob poskytnutí náhrad za opotřebení vlastního nářadí, zařízení nebo jiných předmětů potřebných k výkonu práce zaměstnance, poskytne mu tuto náhradu za dohodnutých, stanovených nebo určených podmínek. Zákoník práce v § 190 odst. 2 ale výslovně uvádí, že se výše uvedený postup nevztahuje na používání motorového vozidla, u kterého se poskytování náhrad řídí § 157 až 160. Ve školství se běžně ustanovení § 190 zákoníku práce aplikuje například u náhrad za opotřebení lyžařského vybavení pedagogů při lyžařských kurzech, při použití vlastního hudebního nástroje apod.

Vít BERKA

Nárok na čerpání volna na samostudium v době prázdnin

Má pedagogický pracovník nárok na čerpání volna na samostudium v červenci, kdy by měl čerpat již dovolenou?

V § 24 odst. 7 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, se stanoví: „K dalšímu vzdělávání uvedenému v odstavci 4 písm. b) pedagogickým pracovníkům přísluší volno v rozsahu 12 pracovních dnů ve školním roce, nebrání-li tomu vážné provozní důvody nebo účast pedagogického pracovníka na dalším vzdělávání podle odstavce 1 nebo 2; dobu čerpání volna určuje ředitel školy. Za dobu čerpání tohoto volna přísluší náhrada platu, která se rovná výši ušlého platu. Trvá-li pracovní poměr jen část školního roku, přísluší za každý měsíc trvání pracovního poměru jedna dvanáctina volna. Při sjednání kratší než stanovené týdenní pracovní doby se úměrně tomu sníží rozsah volna. Nevyčerpané volno či jeho poměrná část bez dalších nároků zaniká. Volno podle věty první se pro pracovněprávní účely považuje za překážku v práci na straně zaměstnavatele.“

Dobu čerpání volna k samostudiu určuje ředitel školy. Jeho rozhodování by mělo umožnit čerpání volna ve stanoveném rozsahu ve školním roce a zároveň vyhovět požadavku, aby čerpání volna bylo stanoveno v době, kdy tomu nebrání vážné provozní důvody. MŠMT podává k otázce, zda „lze volno k samostudiu uložit v době školních prázdnin“, toto stanovisko: „Školní prázdniny jsou součástí školního roku a vztahují se na žáky, nikoliv pedagogické pracovníky. Ti jsou v době školních prázdnin povinni plnit povinnosti vyplývající z pracovního poměru, pokud nečerpají dovolenou nebo jiné pracovní volno, a proto místo plnění pracovních povinností jim ředitel školy může určit čerpání volna k samostudiu. Vhodnou dobou pro čerpání volna k samostudiu jsou zejména vedlejší prázdniny.“

Vít BERKA

zkušenosti nápady inspirace projekty záměry lekce příklady

Cesta kolem světa seznamuje žáky s jinými etniky a učí toleranci

V současné době je stále důležitější seznamovat děti s příslušníky jiných etnických, náboženských a rasových skupin. A zároveň u nich rozvíjet chápání jejich kulturních odlišností a tolerantní postoje.

Multikulturní výchova je aktuálně podporována dotačním programem ministerstva školství, do něhož se zapojila i ZŠ Provaznická v Ostravě-Hrabůvce. V rámci Programu na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy na rok 2015 jsme získali finanční podporu na projekt nazvaný Cesta kolem světa za 365 dní.

Odmítáme rasismus

Cílem našeho projektu není jen poznat kulturní zvyklosti či zajímavosti z jiných zemí, ale především, naučit děti pozitivnímu vnímání příslušníků jiných kultur a vzájemnému respektu. Snažíme se u žáků rozvíjet porozumění a otevřenost vůči tomu, co je pro nás neobvyklé. Mezi národy Evropy je aktuálně vytvářen užší svazek a mezikulturní kontakty jsou tak stále výraznější. Snažíme se předejít vzniku negativních jevů mezikulturních styků, jako jsou intolerance, rasismus nebo xenofobie. Projekt Cesta kolem světa za 365 dní představuje kreativní a neotřelý přístup k začlenění multikulturní výchovy do výuky. Je realizován v multimediální učebně školního informačního centra, kde probíhají také odpolední volnočasové aktivity, do nichž se projekt snažíme začlenit. Součástí projektu je vytváření nových výukových materiálů, pořádání besed a soutěží, ale zejména aktivní zapojení žáků-cizinců do projektu. Díky tomu mohou své spolužáky seznámit s kulturou svého národa. Mimo pravidelné aktivity se žáci naší školy mohou téměř každý měsíc těšit na zajímavou besedu plnou nových, zvláštních a inspirujících informací. V posledních měsících to byla například beseda na téma Jak to chodí jinde ve školách, kde se žáci seznámili se vzdělávacími podmínkami v jiných zemích, nebo Šaty dělají člověka aneb Co se kde nosí, kde byla žákům přiblížena móda jiných kultur a národů.

Škola v Keni

Kromě zmíněných besed navštěvují naši školu také spisovatelé, cestovatelé a lidé, kteří žili v jiné zemi a mohou nám sdělit informace, které se na internetu nedovíme. V letošním roce jsme uspořádali besedu paní učitelky, která byla u zrodu vesnické školy v Keni. Žáci měli možnost poznat život v Africe, srovnat podmínky vzdělávání dětí z Keni s našimi. Paní učitelka s sebou přivezla velké množství afrických předmětů a oblečení, autentické videozáznamy i fotografie.

Misie v Paraguayi

Z Afriky jsme se přesunuli do Latinské Ameriky, konkrétně do Paraguaye. O této exotické zemi nám vyprávěla řádová sestra, která tam již sedm let jezdí na misie. Cílem její cesty nejsou města, ale zapadlé vesničky, kde se snaží zajistit alespoň minimální vzdělání dětem z chudých oblastí. Žáci vyslechli pozoruhodné informace o indiánech, místní chudobě i drogových dealerech.

Se školou na cestách

Cesta kolem světa nám uběhla mílovými kroky a nezaháleli jsme ani o prázdninách. Již několikátým rokem jsme dětem nabídli cestovatelský projekt Se školou na cestách. Prostřednictvím prezentací a videí žáci během prázdnin navštívili několik cizích zemí. Prohlédli si zajímavá místa, seznámili se s tradicemi i vzdělávacími podmínkami v exotických končinách. Zapojili všechny smysly, a to i chuť, když si vlastnoručně připravili místní speciality. A výlet po cizích krajích nemohl skončit bez suvenýru, který jsme si sami vyrobili, aby nám připomínal prima prožitý čas v základní škole Provaznická.

Veronika VČELKOVÁ

Kontakt:
ZŠ Provaznická 64
Ostrava-Hrabůvka
E-mail: vcelkova@zsprovaznicka.cz

Změny školského zákona platné od září 2016

Která ustanovení z novely školského zákona nabývají účinnosti dnem 1. září příštího roku, to je 2016?

Zákon č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, obsahuje ustanovení o účinnosti této změny v čl. VII. V tomto článku se stanoví, že „tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení". Zákon byl vyhlášen 17. 4. 2015, a tedy nabývá účinnosti dnem 1. 5. 2015. Ve zmíněném čl. VII jsou však zároveň stanoveny výjimky z takto obecně stanovené doby účinnosti. Pro vyjmenované části novelizujícího zákona č. 82/2015 Sb. je stanovena účinnost na 1. 9. 2015 a pro další části na den 1. 9. 2016. Dnem 1. 9. 2016 nabývají účinnosti:

čl. I – bod
7 – týká se § 16 školského zákona
8 – týká se § 16a a 16b
9 – týká se § 17 odst. 3
10 – týká se poznámky pod čarou č. 12
11 – týká se § 19
13 – týká se § 27 odst. 4 a 6
14 – týká se § 27 odst. 5
15 – týká se § 28 odst. 2 písm. f)
16 – týká se § 28 odst. 3 písm. d)
23 – týká se § 34 odst. 6 a § 67 odst. 2
27 – týká se § 41 odst. 9
28 – týká se § 46 odst. 3, § 49 odst. 2, § 123 odst. 2, § 181
42 – týká se § 81 odst. 11 písm. d)
56 – týká se § 123 odst. 4
67 – týká se § 160 odst. 1 písm. a), c), d)
68 – týká se § 161 odst. 2
71 – týká se § 162 odst. 2
89 – týká se § 181 odst. 1
92 – týká se § 183 odst. 7

čl. III – jde o změnu zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám
bod 1 – týká se § 1 odst. 2 zákona
3 – týká se § 4 odst. 1 a 2
4 – týká se § 4 odst. 5, § 5 odst. 2 a 3, § 6 odst. 5

Doručení výpovědi

Zaměstnanec odmítl přijít a převzít výpověď. Je možno ji považovat za doručenou z důvodu odmítnutí převzetí?

Podle ustanovení § 334 odst. 3 zákoníku práce se považuje písemnost za doručenou také tehdy, jestliže zaměstnanec přijetí písemnosti odmítne. Za odmítnutí převzetí písemnosti však nelze považovat skutečnost, že se zaměstnanec na výzvu nedostaví na příslušný útvar zaměstnavatele, kde mu měla být písemnost předána. Jde o případ, kdy zaměstnanec neposkytne součinnost nezbytnou k doručení písemnosti, ale nejde o případ odmítnutí jejího přijetí. Zaměstnavatel musí být schopen prokázat odmítnutí převzetí písemnosti ze strany zaměstnance. Nestačí tedy jen vyzvat zaměstnance, aby se dostavil k převzetí písemnosti, a ze skutečnosti nedostavení se nelze dovozovat, že zaměstnanec odmítl převzít písemnost a že je tedy doručena.

Na vaše otázky odpovídá Mgr. Ing. Vít Berka

Nechtějí obdivovat Jiráska a Němcovu

„Dnes máme první hodinu češtiny. Věřím, že budeme spolu dobře vycházet. Rád bych vás seznámil s obsahem učiva," zahajuje Hromádka výuku v prvním ročníku. Sám je zvědavý, jaká mládež letos usedla do lavic.

„Pane učiteli, naléhavě potřebuju vědět, jak se mám připojit na wifinu," nervózně pokřikuje kluk v zadní lavici u okna. „Jak jsem řekl, teď máme hodinu češtiny a nebudeme se věnovat internetu. Kromě toho, že si budeme povídat o dávných počátcích literatury, napíšeme si v nejbližší hodině vstupní diktát. Chci vědět, na co nejvíce bychom se měli při procvičování pravopisu zaměřit," trpělivě vysvětluje Hromádka. „To nemyslíte vážně! Diktáááát…!? Čeká mě kule jako v Sarajevu," bolestivě zaúpí vyzývavě oblečená slečna z první lavice. „Kromě pravopisu a gramatiky se budeme věnovat četbě literatury. Jak světové, tak zejména naší. Seznámím vás s doporučenou literaturou k maturitě. Vím, zdá se vám to nepřiměřené. Jsme na prahu prvního ročníku a bavíme se o závěrečné zkoušce. Sami uvidíte, jak nečekaně brzy zaklepe na dveře. Doporučoval bych vám přečíst nejméně dvě knížky za měsíc," snaží se získat žáky pro četbu knih. „To nemyslíte vážně. Takovou hromadu máme přelouskat? Na základce jsme zvládli sotva jednu knihu za rok. Naposled Děti z Bullerbynu. To bude nářez!" sborově se ozve rebelující skupinka u dveří. „Přece jsme nedorazili na střední školu, abychom obdivovali Jiráska nebo Němcovou. Maturitu zvládli jiní, zvládneme ji i my…"

Ze sborovny

„Mám obavu, že se poněkud mýlíte. V naší škole propadá každý třetí maturant. Pokud čteme, obohacujeme si výrazně slovní zásobu. A co je hlavní, spolu s autory knižních děl prožíváme jedinečné životní příběhy, objevujeme nečekaně složité situace, jejichž znalost nám může později usnadnit vlastní život. Nemyslíte?" vlídně vybízí mírně vyděšené tváře Hromádka.

Třída se po chvíli utiší. Přesto se zvedá ještě jedna ruka. „Prosím a kdy nám dáte ten seznam doporučené literatury? Třeba bychom si mohli už teď něco přečíst…?" Hromádka spokojeně pokývne hlavou.

Roman KANTOR

Kurz osobnostně-sociální výchovy v Křižné

V týdnu od 7. září do 16. září 2015 se žáci 6. ročníků Základní školy Křižná zúčastnili adaptačního kurzu s názvem Poznejme se. Všechny tři třídy odjely postupně na třídenní pobyt v Hutisku-Solanci, kde plnily různé úkoly.

Pro žáky byl připraven bohatý program – naučili se řešit konfliktní situace, zahráli si scénky, zábavné společenské hry, předváděli pantomimu, vyrazili společně s učiteli do lesa na vycházky a prováděli řadu dalších aktivit.

Díky tomu poznali nejen sami sebe, ale také své spolužáky, naučili se komunikovat v nejrůznějších situacích, naslouchat druhým a pracovat v týmu. Během pobytu si užili spoustu legrace.

Romana VALLOVÁ

Úspěch Komendy na mezinárodní soutěži

V uplynulém školním roce se naše škola zapojila díky pedagogům Šárce Soukupové a Jakubovi Němečkovi do Chovatelské olympiády, což je mezinárodní soutěž, která si klade za cíl nalézt mladé chovatelské nadšence a talenty, jejichž znalosti a dovednosti chce podporovat a pomáhat jim v odborném rozvoji.

Z naší školy se zúčastnily žákyně Hana Vojtěchová ze 7. A, Karolína Fousková z 8. A a Karolína Dřevová z 9. B. Prvním úkolem bylo napsat odbornou seminární práci zaměřenou na vybraný druh zvířete. Kompletní práci včetně uvedených zdrojů informací, grafů a fotografií posoudila porota a pak už následovalo celopražské – krajské – kolo, které se konalo v květnu 2015. Soutěžící museli absolvovat test obecných a odborných znalostí, poznávací test a ústní pohovor zaměřený na obhajobu zaslané práce. Naše škola zaznamenala velký úspěch, neboť Karolína Fousková s tématem Králík Teddy ve své kategorii zvítězila, stejně tak Hana Vojtěchová s prací Můj Rex. Karolína Dřevová, která se specializovala na osmáka degu, obsadila skvělé druhé místo. Všechny se tak probojovaly do finále.

V srpnu pak proběhlo v Ostravě finálové mezinárodní kolo. Kromě samotné soutěže byl pro všechny připravený zajímavý program včetně prohlídky města, přednášek, diskotéky a návštěvy místní zoologické zahrady. Soutěžící byli rozděleni do skupin dle svých kategorií, a měli tak možnost si předávat zkušenosti, postřehy, kontakty, dokonce navázat i přátelství.

Na konci pobytu následovalo vyhlašování výsledků v každé kategorii. Ani zde naše žákyně rozhodně neudělaly ostudu. Karolína Fousková obsadila 13. místo, Hana Vojtěchová se umístila na třetí příčce a Karolína Dřevová skončila na stříbrné pozici. Všechny dívky si zaslouží velké uznání, za naši školu nezbývá než poděkovat za skvělou reprezentaci a popřát řadu dalších chovatelských úspěchů.

Barbora ČERNÁ
Karolína FOUSKOVÁ

Znáte je?

Zábavná matematika pod polštář

LAURA OVERDECK

Chcete, aby vaše děti měly matematiku rády stejně jako své oblíbené pohádky? Zábavná matematika pod polštář, úžasná knížka plná vtipných příkladů a ilustrací, udělá z počítání společnou zábavnou kratochvíli namísto strašáka, který děti v noci budí ze spaní. Každá z pěti kapitol je věnována zábavnému tématu – zajímavým zvířátkům, zvláštně se chovajícímu jídlu, netradičním dopravním prostředkům, neobvyklým sportům či pozoruhodným povoláním – zkrátka věcem, se kterými se v klasických učebnicích děti nesetkají. Knihu vydalo nakladatelství Grada.

Kovbojové zachraňují deštný prales

Zní vám to trochu přitažené za vlasy? Na správném letním táboře – a Pionýr takových letos pořádal 394 pro téměř 17 tisíc dětí – se přece fantazii meze nekladou! Tohle je jen jeden z mnoha příběhů.

Děti na tábor holešovské pionýrské skupiny dr. Mirko Očadlíka dorazily jako osadníci na Divoký západ a budovaly železnici k diamantovému dolu. Kromě toho zažily řadu dalších aktivit – rukodělky, bubnování, pozorování hvězd a jeden večer také povídání o deštném pralese a jeho ochraně. To je natolik zaujalo, že na své country show pro rodiče poprosily o příspěvek a získaly 1 701 Kč. K čemu je využily? Teď společně vlastní dva ary deštného pralesa, který je jenom jejich a už jim ho nikdo nevykácí.

„Pro děti jsou to právě takovéto příběhy a zážitky, co rozhoduje, jestli se tábor opravdu povedl. Samozřejmě že je nutná spousta dalších věcí, které ale děti neřeší, když jim nic nechybí. Dnes už je v oblasti letní rekreace natolik konkurenční prostředí, že bereme narůstající čísla i jako projev uznání ze strany dětí i rodičů a děkujeme za něj," komentuje předseda Pionýra Martin Bělohlávek meziroční nárůst počtu dětí na táborech o 550. Ve srovnání s rokem 2013 jelo na tábor s Pionýrem dokonce o 1 800 dětí víc.

Jakub KOŘÍNEK

Zajímavosti ze zahraničního tisku

Nevyučuje se, nejsou učitelé

V Řecku se na začátku školního roku neotevřelo 272 škol prvního a druhého stupně a také předškolních zařízení. Důvodem je nedostatek učitelů a řecké ministerstvo školství si neví rady, jak situaci v nejbližší době vyřešit.

Podle řeckých médií je problém dlouhodobý a souvisí i s ekonomickou krizí. Celkově chybí ve školách zhruba 21 000 učitelů. Nejvíce postiženy jsou školy v odlehlých regionech, zejména na řeckých ostrovech, ušetřena ale není ani oblast metropole Atén.

V posledních letech odešlo do důchodu na 8 500 pedagogů a na jejich místo nastoupilo jen 850 nových učitelů. Za poslední dva roky, kdy řecké vlády čelily největšímu tlaku mezinárodních věřitelů na omezení počtu státních zaměstnanců, nebyl dokonce proveden vůbec žádný nábor.

Deník Kathimerini upozorňuje, že problém je také v dlouhodobém plánování vývoje učitelského stavu, který ministerští úředníci v posledních letech hrubě zanedbávali.

V otázkách sexu si musejí poradit sami

V Tunisku je sex tabu a ve škole či v rodině se o něm hovoří jen zřídka. Pornografický průmysl v této zemi sice vzkvétá, ale pokud jde o sexuální výchovu, musejí si mladí Tunisané poradit sami. „V mé rodině se o sexu nemluví. Pokud jde o randění, každý si musí poradit sám," řekl zpravodajskému serveru Huffington Post čtyřiadvacetiletý Málik. „Můj první pohlavní styk byl s prostitutkou," dodal Málik. „S kamarády jsme hledali sex, který by byl snadno dostupný. Mám na to opravdu špatné vzpomínky, bylo to téměř traumatické." Málik také přiznal, že je závislý na pornografii. Nicméně si uvědomuje, že pornografie křiví realitu a sexuální vztahy posouvá na jinou – značně zjednodušenou – úroveň.

Podobné zkušenosti mají i další oslovení mladí lidé. Všichni se shodují, že pornografie má v Tunisku kvůli neexistenci sexuální výchovy značný vliv.

ILUSTRAČNÍ FOTO: Archiv

Rákosky na školáky

Ruská prokuratura ve městě Samara v Povolží zakázala místnímu knihkupectví obchodovat s rákoskami, o které se opírala žertovná reklamní kampaň s cílem nalákat do obchodu co nejvíce zákazníků k pořízení nových sešitů, penálů, učebnic a dalších nezbytností pro nový školní rok. Ale dělat reklamu rákoskám je jako rovnou vybízet k násilí na dětech, usoudila prokuratura.

Obchod byl přinucen se kát, slíbit nápravu a hlavně odstranit veškerou reklamu na „žákovské rákosky", které opěvoval jako „divoce rostoucí výchovný nástroj vhodný k vštěpení si znalostí, byť s vedlejším účinkem v podobě lehkého zrůžovění pokožky v případě správné aplikace". Vždyť „rákoska osvěžuje mysl a oživuje paměť", jak prý hlásal už věhlasný ruský učenec Michail Lomonosov. V katalogu firmy sice toto zboží stále figuruje i s cenou 99 rublů (asi 36 Kč) za kus, ale s poznámkou: není k dispozici.

Polštářová bitva na vojenské akademii se zvrhla

Třicet kadetů proslulé vojenské akademie ve West Pointu v americkém státě New York utrpělo zranění při tradiční polštářové bitvě posluchačů prvních ročníků. Někteří účastníci akce si prý totiž polštářové povlaky naplnili tvrdými předměty.

Polštářová bitva je tradiční událostí, které se účastní posluchači prvního ročníku, a podle ředitele školy generálporučíka Roberta L. Caslena jim má pomoci vytvořit týmového ducha, ale také se odreagovat po létě plném náročných příprav na studijní program.

Letošní ročník oblíbené akce, který se konal již 20. srpna, se změnil v krvavou řež poté, co řada kadetů do svých polštářových povlaků údajně vložila své helmy a další tvrdé předměty. Třicítka studentů tak skončila po akci v nemocnici mimo jiné s otřesem mozku, zlomeným nosem, vymknutým ramenem, zlomenými končetinami či lícní kostí.

Po vyšetření případu prý padnou přísné tresty. Podle mluvčího akademie nemá škola v plánu po letošním ročníku tradici rušit. Ta sahá až do roku 1897.

Rekordní půjčka od EIB

Oxfordská univerzita získala půjčku 200 milionů liber (7,4 miliardy Kč) od Evropské investiční banky na renovaci svých 500 let starých budov a na rozšíření výzkumných zařízení. Je to zatím největší půjčka, jakou kdy EIB poskytla evropské univerzitě. Půjčka od EIB je třicetiletá.

čtk

NOVADIDA nabízí školám neotřelé didaktické pomůcky

Rozhovor s Janou Žouželkovou, autorkou řady didaktických pomůcek

V současné době je trh svým způsobem zahlcen podobnými didaktickými pomůckami. Výrobci od sebe pomůcky kopírují, protože je nelze chránit autorským zákonem. Vyjmenovaná slova jsou všude stejná a záleží jen na způsobu grafického a materiálového zpracování, které si škola vybere. Navíc počítač snese všechno, chcete-li se lišit, musíte být v něčem originální.

Čím se tedy didaktické pomůcky NOVADIDA odlišují od jiné produkce na trhu?

V něčem, co ostatní nemohou zkopírovat. My jsme se jednoznačně rozhodli, že se nenecháme strhnout současným módním trendem a zůstaneme u klasického papíru. Alespoň u pomůcek pro mateřinky a první stupeň základních škol. Razíme cestu klasické ruční ilustrace, spolupracujeme s akademickou malířkou Zdeňkou Krejčovou, která každý obrázek ručně kreslí. Kresba obsahuje nedokonalosti lidské ruky a je tak okamžitě rozeznatelná od kresby v počítači. Ruční kresba má, na rozdíl od plochého počítačového zpracování, hloubku. A koneckonců není ježek jako ježek. Vždy musí být poznat a to paní Krejčová rozhodně umí. Pomůcky NOVADIDA jsou zpracovány v souvislostech a jsou vzájemně kombinovatelné.

Při jejich využití ve školách se předpokládá, že učiteli ulehčí práci. Co všechno učitelům nabízíte?

Používání didaktických pomůcek je hlavně o názornosti. Jejich vhodné užití při výuce ulehčí učiteli práci a žáci učivo snáze pochopí. Ne nadarmo se říká, že jeden obraz je za tisíce slov. Jejich používání však vyžaduje i jistou dávku kreativity, učitel si samozřejmě musí vše připravit a zařadit do svého učebního plánu. To vyžaduje i čas na přípravu. K našim pomůckám zpracováváme příručky pro učitele s inspiracemi a nápady, jak pomůcku při výuce používat, a učiteli tak přípravu ulehčit. Ze své vlastní, byť krátké praxe učitelky vím, jak můžete naprosto fantasticky děti zaujmout a strhnout k vyučovanému tématu pomocí názorné didaktické pomůcky. A to i k těm těžkým tématům. Víte, jak je těžké naučit žáky 9. třídy ve 2. pololetí, kdy už mají všichni rozhodnuto, na jakou školu půjdou, funkci s absolutní hodnotou? Tehdy jsem ještě studovala a pomůcka k názorné ukázce grafu funkce s absolutní hodnotou byla moje první vyzkoušená v praxi. A úspěšně.

Spolupracujete při jejich vývoji s učiteli?

Všechny naše pomůcky vychází od učitelů z praxe.

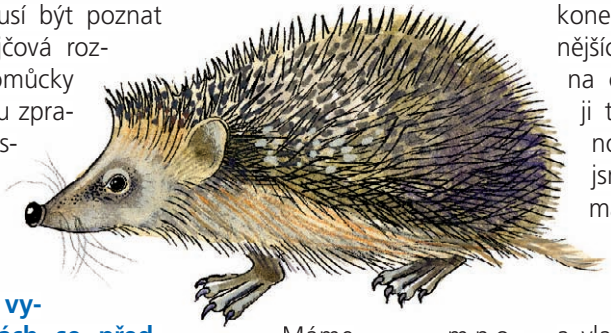

Máme mnohaletý tvůrčí tým, s některými spolupracuji již 20 let. Všechny moje kolegyně jsou učitelky a celý život učí. Jsou to ty kreativní paní učitelky, které svou práci s dětmi milují a rozhodně by ji nevyměnily třeba za podnikání nebo jiné povolání. Já jsem ten „styčný důstojník" mezi praxí a výrobou konečného produktu. Pomůcky vznikají tak, že se od kolegyň dozvím, co jim právě chybí, co mají vytvořené už „na koleně" a vyzkoušené v praxi. Pokud jim pomůcka s dětmi funguje, já ji zařadím do širších souvislostí a promyslím, jak pomůcku případně dopracovat a rozvinout. Pokud jim to tak s dětmi funguje, rozhodneme se pomůcku vydat.

Získáváte od učitelů i zpětnou vazbu? Využíváte ji při inovaci produkce?

Když jsem před mnoha lety začínala, tak jsem jako mladá holka jezdila po celé republice a na seminářích jsem učitelům ukazovala, jak se s danou pomůckou pracuje. Byla to obrovská zkušenost. Nejen že jsem v té třídě byla nejmladší (bylo mi tehdy 27 let), ale ještě se na mě učitelé dívali skrz prsty, co jim ta holka vypadající jako puberťačka může říct. Někde si mě i testovali. Dostala jsem docela zabrat. Moje první autorská pomůcka nakonec byla jedna z nejúspěšnějších didaktických pomůcek na českém trhu vůbec. Má ji téměř každá škola. Jmenovala se DIDA I a sepsaly jsme ji společně s mou kamarádkou ze školy. Když jsem si v roce 2010 konečně dovolila založit svou vlastní firmu a vlastní značku, začaly jsme právě inovací naší první pomůcky. Jmenuje se Nová DIDA 1 a také jsem podle ní vytvořila název firmy a novou značku NOVADIDA.

Kde se inspirujete pro vývoj nových pomůcek?

Asi se budete smát, ale některé nové pomůcky vznikají naprosto náhodně. Např. pomůcka Barvy kolem nás mě napadla při náhodném prohlížení fotografií ve fotobance uprostřed léta. Tehdy jsem se kochala letničkami na své zahrádce, nádherně svítilo sluníčko, dívala jsem se na odstíny barev a vzpomněla jsem si, jak mi jeden známý řekl: „V těch olivových šatech jsi vypadala skvěle." Už jste někdy potkali muže, který rozezná „olivovou" barvu? Tak jsem vytvořila didaktické obrazy s mnoha barevnými odstíny a přechody. Pokračování této pomůcky Barvy kolem nás 2 byla už reakce ze strany škol.

Jak často obměňujete a doplňujete sortiment? Kde vaše pomůcky využívají nejvíce? Na prvním stupni ZŠ, druhém stupni ZŠ? Jsou nějaké krajové zvláštnosti?

Za celou dobu své profesní kariéry mám za sebou téměř 50 titulů různých didaktických pomůcek do různých předmětů. Pod svou značkou NOVADIDA něco přes dvacet. Prošly mi rukama pomůcky pro mateřské školy, 1. stupeň základních škol a také pro 2. stupeň základních škol. Vydáváme 1 až 4 pomůcky ročně. Vzhledem k tomu, že děláme rozsahem pomůcky, které pojmou až 3 roky výuky, je potřeba se na ně soustředit. Vím však, že někdo rozparceluje pomůcky až do 10 menších částí a ono to pak vypadá, že je jich hodně, a vytváří tak dojem vysoké kreativity. Já to nedělám. Didaktické pomůcky NOVADIDA jsou koncepčně ucelené.

Petra MITEROVÁ

PARIS vzdělávací agentura s.r.o.
Nakladatelství a vydavatelství
Žižkova 2379, 734 01 Karviná – Mizerov
tel. 596 338 027, 604 264 590
nakladatelstviparis@seznam.cz
www.paris-karvina.cz

nabízí školám, školským zařízením, dalším pedagogickým institucím, odborovým organizacím a orgánům státní správy ve školství odbornou publikaci

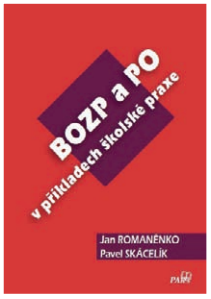

BOZP a PO v příkladech školské praxe

Autoři: Jan Romaněnko, Pavel Skácelík

Tato publikace je zaměřena na praktické využití právních předpisů a ostatních předpisů ve školské praxi. Součástí textu jsou různé příklady, otázky a odpovědi ze školské praxe doplněné o konkrétní ustanovení příslušného právního předpisu vztahující se ke konkrétní otázce. Měla by zaměstnavatelům, zaměstnancům a odborovým organizacím umožnit získat základní přehled o problematice bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany u zaměstnanců a bezpečnosti a ochrany zdraví u dětí, žáků a studentů.

Součástí publikace je rovněž CD, které obsahuje základní formuláře tvořící dokumentaci BOZP, BOZ a PO ve školách a školských zařízeních. Tyto formuláře budete moci po doplnění vlastních údajů ihned používat, bez předchozího přepisování.

Publikace obsahuje otázky zaměřené především na tyto oblasti BOZP, BOZ a PO:

- ☑ Základní legislativa v oblasti BOZP, BOZ a PO a povinná dokumentace
- ☑ Práva a povinnosti zaměstnavatele, vedoucích zaměstnanců a zaměstnanců
- ☑ Povinnosti dětí, žáků a studentů při vzdělávání
- ☑ Školení vedoucích zaměstnanců, zaměstnanců a poučení dětí, žáků a studentů
- ☑ Zdravotní způsobilost zaměstnanců, dětí, žáků a studentů; poskytování první pomoci
- ☑ Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- ☑ Prevence rizik na pracovištích zaměstnavatele
- ☑ Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí, na výrobní a pracovní prostředky a zařízení a na organizaci práce a pracovní postupy
- ☑ Hygienické požadavky ve školách a školských zařízeních
- ☑ Kontrolní orgány a jejich činnost
- ☑ Prevence požární ochrany ve vztahu k dětem, žákům a studentům
- ☑ Nebezpečná místa ve školách z pohledu BOZP a PO

Publikaci lze objednat na výše uvedené adrese a kontaktech nakladatelství Paris.
PARIS 9/2015, cena 395 Kč (+ manipulační náklady), brož., 350 stran, CD-R s přílohami.

Závazná objednávka

Objednáváme ..... ks **„BOZP a PO v příkladech školské praxe“**

Přesná adresa pro fakturu .....

Ulice ..... PSČ, město .....

Místo dodání (je-li odlišné od fakturační adresy) .....

Č. účtu ..... IČO ..... telefon .....

Datum objednávky ..... podpis (u organizací razítko) .....

Týdeník ŠKOLSTVÍ je také na Facebooku.
Spojte se s námi, najdete nás jednoduše.
Těšíme se na vaše lajky.

Nabídka
pro všechny školy, které chtějí prezentovat projekty ESF

Redakce Týdeníku ŠKOLSTVÍ připravila pro řešitele projektů, které jsou spolufinancovány Evropským sociálním fondem, placený prostor s výraznou, **80procentní slevou** oproti ceně běžné inzerce.

Neváhejte a kontaktujte nás na
tel.: 224 233 041, mobil: 774 73 94 84,
e-mail: mullerova@tydenik-skolstvi.cz.

TÝDENÍK ŠKOLSTVÍ
www.tydenik-skolstvi.cz

Vydává Dictum, s. r. o., Senovážné nám. 23, 110 00 Praha 1. Šéfredaktorka Mgr. Karla Tondlová, tel. 224 233 041, fax 224 233 043. E-mail: příjmení redaktora@tydenik-skolstvi.cz. Inzerce: mullerova@tydenik-skolstvi.cz. Za rok vychází 40 čísel, celoroční předplatné tištěné podoby 1280 Kč, elektronické verze 890 Kč, na predplatne@tydenik-skolstvi.cz nebo www.tydenik-skolstvi.cz. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Vyrábí SOFIPRIN Praha. Rozšiřuje Česká pošta, s. p., Postservis. Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt v Praze č. j. NP 3160/1994. ISSN 0862-9641. MK ČR E 4861.